

## Djeca ra&#273;aju djecu

21/03/2009 23:04 by BanjaLukaSrcu

Romkinja Merzijana A aÄiri, majka petnaestogodiÅnje E.Å . iz Banjaluke, koja je proÅle godine u vezi s oÅenjenim muÅkarcem ostala u drugom stanju i rodila kÄerku, kaÅe da je majÄinstvo mladoj E.Å . jako teÅko palo jer je premlada da se brine o bebi, a nema ni osnovne uslove za Åivot.

"TeÅko je. Ja nisam u moguÄnosti da joj pomognem jer imam joÅ djece, plaÄam kiriju za kuÄicu u kojoj nemam niÅta, ni osnovne uslove za Åivot, tako da ona s bebom bude u hraniteljskoj porodici u Prijedoru. Å ta mogu, premlada je ona za majÄinstvo, nije joj lako", priÄa zabrinuta majka. PoÅto je E.Å . u vezi s tridesetdvogodiÅnjakom romske nacionalnosti bila dok je joÅ boravila u hraniteljskoj porodici u Prijedoru, A aÄirijeva kaÅe da nije znala Åta se deÅjava sve do njenog treÄeg mjeseca trudnoÄe. "Da sam znala da je u vezi s njim rekla bih joj da tako ne treba, ali saznala sam kada je veÄ bila trudna. Ne bi bilo problema da ima muÅa koji je zaposlen i ima kuÄu, nema veze Åto je mlada. Pa i ja sam se udala sa 16 godina i s jednim muÅem izrodila 12 djece", kaÅe A aÄirijeva. Kod Roma je, kako kaÅe, normalno da se rano udaju i raÄaju djecu, Åak se curama od 17 do 18 godina savjetuje da se udaju jer nemaju viÅe Åta Åekati. Sve viÅe djevojÄica raÄa: Sa A aÄirijevom se ne slaÅe A aha AhmetoviÄ, predsjednica UdruÅenja Roma "Veseli brijeg" i radnica u Centru za socijalni rad u Banjaluci. IstiÄe da to nije taÄno i da je takvih sluÄajeva viÅe kod djevojÄica koje nisu romske nacionalnosti. "Sada imamo u Centru pet curica koje su se maloljetne udale, a nisu Romkinje. ZnaÄi da to nije specifiÄno samo za Rome. TaÄno je da za protekle Äetiri godine imamo dva sluÄaja maloljetnih Romkinja, od kojih se jedna udala sa 17 godina, a druga je E.Å ., koja je ostala u drugom stanju sa 15 godina, ali viÅe ima takvih sluÄajeva kod djevojÄica drugih nacionalnosti", istiÄe AhmetoviÄeva. Prema njenom miÅljenju, kriviÄno djelo je ako Äovjek koji ima od 30 do 40 godina Åivi sa djevojÄicom od 15 ili 16 godina, ali ako on ima 19, a ona 15, to moÅe da funkcioniÄe, jer se mladi tih godina Äesto zaljubljuju. Primjetno je, kaÅe AhmetoviÄeva, da mladi u seksualne odnose danas ulaze jako rano, Åto nije dobro, poÄev od samog raÄanja djeteta, do kojekakvih bolesti koje tako mogu dobiti. "Mi smo u UdruÅenju imali jedan projekat 'SpreÄavanje neÅeljene trudnoÄe' preteÄno kod Romkinja, ali nismo iskljuÄili ni ostale. Smatram da svaka Åkola treba da uvede seksualno obrazovanje, da to ne bude tabu tema. VeÄ od sedmog razreda trebalo bi da to bude redovan predmet, da se djeci otvore oÄi o tome", smatra AhmetoviÄeva i dodaje da djeca ne treba da se stide da to sluÅaju. Zbog toga Åto se o tome Äuti, kaÅe AhmetoviÄeva, imala je problem da okupi mlade na predavanjima o kontracepciji, a i roditelji su se bunili Åto se o tome govori maloljetnoj djeci. "NeÄe djeca da doÄu da sluÅaju, stide se, bjeÅe, a i roditeljima nije bilo drago, ali kad sam im rekla da je to dobro za njihovu djecu pristali su. BaÅ jedna doktorica kaÅe da nema smisla tvrditi da je sramota da sluÅaju takvo predavanje, a poslije nije sramota da rode sa 13 godina", kaÅe AhmetoviÄeva. Maloljetnice i stariji muÅkarci Da mladi danas sve ranije stupaju u seksualne odnose, Äemu svjedoÄi i porast broja maloljetnih majki koje Åive u vanbraÄnim zajednicama s punoljetnim muÅkarcima, potvrdili su u Centru za socijalni rad u Banjaluci. KaÅu da u SavjetovaliÅtu za braÄne parove sve ÄeÄÄe imaju sluÄajeve vanbraÄnih zajednica u kojima djevojke imaju manje od 16 godina. "PoÅto je polni odnos s osobom mlaÄom od 16 godina kriviÄno djelo, mi takve sluÄajeve odmah prijavljujemo policiji i oni provjeravaju ima li elemenata prisile, podvoÄenja, silovanja i sliÄno. NajÄeÄÄe takvi parovi govore da su zajedno iz ljubavi", kaÅe SnjeÅana MaksimoviÄ, diplomirani socijalni radnik i porodiÄni terapeut u Centru za socijalni rad u Banjaluci. MaksimoviÄeva dodaje da u Centru uglavnom rade individualno s parom, gledaju da li ima vidova zanemarivanja djece, kakav je socijalni status porodice, te navodi da su te djevojÄice koje prerano ulaze u vanbraÄnu zajednicu uglavnom iz disfunkcionalnih porodica. "Uglavnom su to kÄerke roditelja iz ruralnih sredina, koji primaju socijalnu pomoÄ i koji pristaju da im se kÄerke tako rano udaju", kaÅe MaksimoviÄeva. IstiÄe da je primijetan porast broja ovakvih braÄnih parova jer je proÅle godine bilo pet takvih sluÄajeva, a u prvim mjesecima ove godine zabiljeÅena su tri sluÄaja. Prema njenim rijeÄima, najmlaÄa djevojÄica koja je Åivjela u vanbraÄnoj zajednici sa starijim muÅkarcem imala je 14 godina. MaksimoviÄeva istiÄe da se ti podaci ne odnose na romsku populaciju, jer kaÅe da je kod njih kulturoloÅki prihvaÄeno da rano stupaju u brak i raÄaju, zbog Äega takve sluÄajeve

vanbraćnih zajednica ne prijavljuju policiji. Nezrele za majinstvo Sve ranije stupanje mladih u seksualne odnose primijetili su i ginekolozi, koji upozoravaju da fizička spremnost ne znači i psihičku spremnost za taj čin, te ističu da maloljetne djevojke nisu dovoljno zrele za majinstvo. Biljana Gojković, šef ginekoloških ambulanti u Banjaluci, kaže da je prema svom dugogodišnjem iskustvu došla do saznanja da se starosna granica stupanja mladih u seksualne odnose znatno smanjila, odnosno da mladi sve ranije ulaze u to. "Iako su neki mladi fizički sazreli, to ne znači da su psihički zreli za seksualne odnose. Pored toga što to dovodi do sve većeg broja maloljetničkih trudnoća, problem je i u tome što takve osobe nisu dovoljno zrele da odgajaju dijete", govori Gojkovićeva. Da li će maloljetnica abortusom okončati trudnoću ili će odlučiti da rodi, govori ona, individualna je odluka, koja je u oba slučaja problematična. "Dosad sam imala nekoliko slučajeva da mi dolaze mlade djevojke, koje su 1991. ili 1993. godišnje, uvijek zbog trudnoće. S tako mladim pacijentkinjama često dolazi neko od roditelja, ali već kada postoji veći problem, odnosno trudnoća, ne preventivno", ističe Gojkovićeva. Razvijati svijest kod mladih U medijima, ali i u školama, kako kaže, trebalo bi da se mladima ukaže na štetnost ranog stupanja u seksualne odnose, kako bi se razvijala njihova svijest o svemu tome. Duško Deura, specijalista ginekologije i akušerstva i načelnik Službe specijalističko-konsultativnih ambulanti sa dijagnostikama u Domu zdravlja u Banjaluci, kaže da je neophodno da prođe minimalno tri, a optimalno pet ginekoloških godina da bi djevojka postigla zrelost za trudnoću i rađanje, rađanju od prve menstruacije. "Rađanje u vremenu koje ne odgovara ovom periodu praćeno je u većem procentu pobaćajima, prijevremenim porodima i ostalim komplikacijama u smislu krvarenja, upala i u krajnjoj liniji operativnog dovrćavanja poroda", kaže Deura. Danica Krunić, načelnica Odjeljenja za srednje obrazovanje u Ministarstvu prosvjete i kulture RS, kaže da seksualno vaspitanje kao redovan predmet nije uveden u škole ne zato što to nije potrebno, nego zbog toga što je Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju jasno određeno koliko predmeta učenicima imaju. "U školi se o seksualnom vaspitanju razgovara na odjeljenjskoj zajednici, gdje razredne starješine govore o osnovnim pojmovima i o onom što je najvažnije za učenike različitog uzrasta. Pored toga, već dvije godine nevladine organizacije u okviru svojih projekata o prevenciji HIV-a i seksualnom odgoju također su govorile o seksualnom vaspitanju", ističe Krunićeva. Prema njenim riječima, dio gradiva u okviru predmeta biologija u potpunosti je posvećen ljudskom tijelu, reprodukciji i samim tim i seksualnom vaspitanju. Posmatrano na dužoj stazi, kaže Krunićeva, Ministarstvo će nastojati da seksualno vaspitanje bude jedan od modula pri nekom od predmeta kao što je biologija, jer bi taj modul pružio dovoljno informacija učenicima o toj temi. Krivično djelo Lana Jajević, aktivistkinja i projekt koordinator Udruženih žena Banjaluka, smatra da treba da budu kaćnjeni i roditelji koji daju saglasnost da im maloljetno dijete živi u vanbraćnoj zajednici s punoljetnim mućkarcem. "Roditelji ne mogu dati saglasnost na ćinjenje krivićnog djela, a to je krivićno djelo utvrćeno zakonom. Maloljetna osoba po zakonu u tom dobu ne može sklopiti nikakvu zajednicu i roditelji ne mogu dati saglasnost. Treba kazniti i te mućkarce i roditelje djevoćica", kaže Jajevićeva. Ako javnost ne bude ćinila ono što joj je dućnost i ako ne bude primjenjivala zakon, odnosno ako to ne budu ćinili oni koji su dućni da primjenjuju zakon, kako tvrdi Jajevićeva, to će davati pogrećnu sliku da to nije zabranjeno. U Centru javne bezbjednosti Banjaluka potvrdili su da prema Krivićnom zakonu RS vanbraćna zajednica punoljetnog lica s maloljetnim licem do 16 godina predstavlja krivićno djelo, pri ćemu je za izvrćioca tog krivićnog djela predvićena novćana kazna ili zatvor od dvije godine. "Tokom 2008. godine CJB Banjaluka je Okrućnom tućilaćtvu Banjaluka podnio jedan izvjećtaj o otkrivanju izvrćioca tog krivićnog djela protiv jednog lica. Od poćetka 2009. godine podnesen je, također, jedan izvjećtaj o otkrivanju izvrćioca tog krivićnog djela protiv jednog lica, a rad po ćoj jednom slućaju je u toku", rekao je Zoran Stanićljević, načelnik CJB Banjaluka. Prema njegovim riječima, razlika izmeću broja prijavljenih slućajeva kojima raspolaće Centar za socijalni rad Banjaluka i broja slućajeva za koje je CJB Banjaluka podnio izvjećtaje Okrućnom tućilaćtvu može se objasniti ćinjenicom da Centar za socijalni rad postupa po svim prijavljenim slućajevima vanbraćne zajednice punoljetnog lica ili maloljetnog lica s maloljetnim licem, a krivićno djelo je samo vanbraćna zajednica punoljetnog lica s maloljetnim licem uzrasta do 16 godina. "Ako se utvrdi da punoljetno lice živi u vanbraćnoj zajednici s licem mlaćim od 16 godina, protiv njega se podnosi izvjećtaj o otkrivanju izvrćioca navedenog krivićnog djela", pojasnio je Stanićljević. Autor: Blaćenka Lejić

Izvor vijesti: Nezavisne